

ПУСТИЊСКА РУЖА

Предлог за проф. др Мирјану Д. Стефановић из Новог Сада

Професор Мирјана Стефановић спада у стару гарду. Кад се атрибут „стар“ везује за даме, онај ко га везује могао би лако проћи лоше, не би му вредело ни да се извињава. Али можда би га ипак некако спасио појам који се уз тај атрибут помиње. Гарда је одабрана војна јединица, у њу се бирају најбољи за ратовање, највернији за чување, и најлепши за сликање. Кад се гледају старе слике, чини се да су старе гарде биле некако важније, силније, наочитије, бркатије, а на још старијим сликама изгледају као епски јунаци. То је зато што су они примили неке старе завете, знања и предања, па их пренели својим наследницима, а ови опет проследили их својима. Тако је постала традиција специјалних јединица, а оне су специјалне зато што могу преживети и најгоре околности и учинити оно што треба. Најгора околност, гора чак и од рата, јесте кад се више не зна шта треба, а шта не треба, шта ваља, а шта не ваља, шта је вредно, а шта није, и кад се све толико помеша да човеку постане свеједно. Тога је у нашој историји било, чак и у блиској прошлости, много, а и сад нас удара та колера опште пометње вредности. Никада се више није писало, а никад мање разумело, никада више говорило и говорењем разметало, а никад мање знало, и никада се такво никакво знање није јефтиније стицало.

У свему томе је срећа и нарочита Божија милост што се онај гардијски ланац не кида баш тако лако. Чак и кад га не видимо, не значи да га нема, можда је под земљом или под небесима. Учење се предаје из руке у руку, не као информација, него као духовни став, зато се и зове предање. Оно је аристократско, највећи аристократа је онај ко себе не сматра таквим, а ко мисли да је сам стигао до знања, чак и до мудрости, у љутој је прелести: тај никоме ништа неће пренети осим празне надутости.

Мирјана Стефановић имала је од кога шта да прими, тако има шта и да преда. Онај ко је њој давао, и сам је пре тога добио много од старих, и додао још много чега свога, а тако и она има – много старога, и много својега. Кад бисмо све то хтели набрајати, можда

бисмо се загубили, можда бисмо били досадни, а највероватније бисмо промашили циљ, јер смисао није ни у самим потписаним насловима, ни у њиховој бројности, ни у самој биографији, него у томе што они чине зграду у коју се може улазити и излазити, сачувати главу при непогодама, дозидати је према првобитном архитектонском плану, али и дизати своју сопствену по њеном узору. Имамо ми доста, на срећу, таквих зграда које су претрпеле и најстрашније земљотресе, јер су, по речима Јеванђеља, зидане на камену, а мислим да је и она коју је саградила Мирјана Стефановић таквог темеља, и да ће моћи поднети да јој се додају одозго још многи спратови.

И тако човек ради, дуге године зида, на награде ни не мисли, али онда га се ипак понекад неко сети. И то је лепо, јер људи живе са људима, радост не постоји без другог, па онда ни награда не служи да се неко прави важан, него да људи једни друге чувају у памћењу, и да нас се тако и драги Бог опомене.

Београд, 20. март 2026.

Жарко Војновић

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, overlapping letters that appear to read 'Žarko Vojnović'.